

Oponentský posudek diplomové práce Roberta Kellera “International Business and Financial Relocation in Connection to CEE Region“.

Doc. Ing. Vladimír Benáček, CSc.

Práce Roberta Kellera se zabývá jak teoretickým vysvětlením, tak rozбором empirických pozorování relokace průmyslové výroby v globalizovaném světě. Soustřeďuje se zejména na region postkomunistických zemí ve Střední Evropě a na vliv relokací v Německu a Francii na změny v zaměstnanosti v těchto zemích. Jde o skutečně dobře vybrané téma, které zejména v případech zemí Střední Evropy (a speciálně Česka) je mimořádně aktuálním problémem.

Prvních 11 stránek práce je věnovaných teoretickému pozadí, které aspiruje na vysvětlení proč se kapitál a výrobní kapacity přesouvají mezi zeměmi. Autor si všímá tří (v podstatě však čtyř) teorií. Tato část práce je sice založena na několika dobrých pramenech, nicméně těch relevantních pramenů je mnohem více a vyložit daný problém na uspokojivé úrovni by vyžadovalo několikanásobně větší rozsah stránek a zejména výrazně více formalizovanou techniku výkladu. Problém relokace je totiž jen dílčím aspektem teorie specializace a dělby práce s rozsáhlou tradicí, jejíž základ dali Smith a Ricardo a jejímiž pokračovateli byli Mill, Marshall, Ohlin, Leontieff, Meade, Samuelson nebo Fujita. Zvolené třídění je poněkud netradiční a značně zúžené. Tato část práce je tak nejméně objevná, bez výraznějších vlastních názorů autora a bez technického instrumentária. Dvě stránky věnované nové ekonomické geografii, které čerpají z nepříliš reprezentativní práce P. Nearyho, význam této v poslední době prudce se rozvíjející teorie poněkud odbývají.

Jádrum práce je třetí kapitola, v níž se diskutují pohledy na relokaci z pozice podniku a poměrně rozsáhle se autor zabývá mikroekonomickými efekty relokací jak v zemi odchodu, tak v zemi příchodu kapitálu, rovněž též ekonomickou politikou, která se tímto kontroverzním fenoménem musí nějak vyrovnat. Předkladatel práce v této části argumentuje s pomocí četných dat, i když technika jejich zpracování není nijak sofistikovaná, nebo ovlivněná vysokou teorií.

Nejzajímavějšími částmi práce jsou kapitoly 4 a 5, které jsou v podstatě případovými studii nahlíženými z pohledu dvou nejsilnějších ekonomik EU. Autor se sice opírá o data převzatá z jiných analytických studií, nicméně v některých případech (s. 51-55) uplatnil i svou vlastní metodu kalkulací. Jeho závěry a postřehy poukazují na to, že autor byl schopen zvládnout kvantitativně popsané problémy a vyvodit z nich příslušné závěry.

Šestá kapitola se věnuje případu relokací v Česku. V podstatě přebírá argumenty teorie (či spíše obchodní praxe) přímých zahraničních investic, což je zde nejméně o stupeň méně inovativní, než tomu bylo například u podobné analýzy Německa. Některé zvolené kvantitativní charakteristiky jsou zde zavádějící. Je to například počet zahraničních firem na

celkovém počtu českých firem – necelých 5 procent – což je v protikladu k tomu, že tyto firmy dosahují zhruba 80% všech zisků nebo téměř 70% všech vývozů, respektive více než 50% přidané hodnoty v našem zpracovatelském průmyslu. Je nešťastnou náhodou, že právě tímto hrubě zkrslujícím tvrzením končí na 80. stránce celá práce.

Závěry

Hodnocená práce p. Roberta Kellera je jednoznačně nadprůměrnou prací napsanou dobrou angličtinou a věnovanou velice zajímavému tématu. Zhruba polovina práce je inovativní a dobře čtivou, kde autor prokazuje své schopnosti pracovat s literaturou a daty. Nicméně práce s daty není nijak technicky náročná a vlastní způsoby zpracování nejsou nosnou částí práce. Kreativita autora spočívá v jeho dobré intuici a schopnosti vyjadřovat pregnančně své názory. Studie se opírá o několik kvalitních světových publikací, i když jejich role v práci není dominantní.

Mé hodnocení se proto pohybuje v rozmezí 1,4 až 2 – to je mezi horší výbornou a lepší velmi dobrou.

8.6.2006

Vladimír Benáček